

No : 2022-32

Tarih : 27 Nisan 2022

Konu : TL ile sözleşme, ödeme ve kabul Tebliğinde düzenleme yapıldı

2018 tarihli 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bazı sözleşme türlerinde TL dışında işlem yapılmasına sınırlama getirilmişti. Konuyla ilgili olarak 32 sayılı Karar'da yer alan yetki kullanılmış, açıklamalar ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Tebliğ ile yapılmıştı.

6 Ekim 2018 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan [2018-32/51](#) sayılı Tebliğ ile uygulamanın kapsamı belirlenmiş, gelen görüş ve öneriler ve yaşanan sorunlar nedeniyle 16 Kasım 2018 tarihli Resmî Gazetede düzeltme Tebliği yayımlanmıştı. ([2018-32/52](#))

Bundan sonra bu konuda Tebliğde 2021'de [2021-32/59](#) sayılı Tebliğ ile Türkiye'de yerleşik kişilerin Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli konaklama tesislerinde akdedeceği konaklama hizmet sözleşmeleri de istisna kapsamına alınmıştı.

Son olarak 19 Nisan 2022 tarihli Resmî Gazete ile yayımlanan Tebliğde ([2022-32/66](#)) iki bentte önemli bir değişiklik yapılmış, uygulamada çok fazla soru geldiği için 2 gün sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı bir Basın Duyurusu ile uygulamada yaşanabilecek tereddütleri gidermeye çalışmıştır.

Tebliğin ilk çıkan hali ile sonraki düzenlemelerin karşılaştırıldığı tabloya [linkten](#) ulaşabilirsiniz.

Konunun Geçmişi

13 Eylül 2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 12 Eylül 2018 tarihli ve 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'da Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri belirli sözleşme türlerinde sözleşme bedelinin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenemeyeceğine ilişkin bazı düzenlemeler yapılmıştır. Sonrasında Bakanlıkça belirlenen istisnalara ise Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğ'in 8'inci maddesinde yer verilmişti.

Son olarak ise 19 Nisan 2022 tarihli 31814 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve 2008-32/34 sayılı Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair 2022-32/66 sayılı Tebliğ ile bahse konu 8'inci maddenin dokuzuncu fıkrasının sonuna “**Ancak sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.**” cümlesi eklenmiş, on beşinci fıkrasında yer alan “kararlaştırılması” ibaresi “kararlaştırılması, **ödenmesi ve kabul edilmesi**” şeklinde değiştirilmiştir.

Tereddüt edilen hususlar ve Basın Duyurusu

Bakanlığın 21 Nisan 2022 tarihli Basın Duyurusuna göre, Türk parasının kıymetini koruma amacıyla oluşturulan kambiyo mevzuatının temel amacına uygun olacak şekilde, serbest piyasa koşulları çerçevesinde Türk Lirasının kullanımını önceliklendirmeye ve dolarizasyonla mücadeleye yönelik çalışmalara kararlılıkla devam edilmektedir.

Bu kapsamda, söz konusu değişikliklerle; menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedellerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmasına imkân tanıyan istisnanın piyasanın işleyişini ve ticaretin devamlılığını sekteye uğratmamak amacıyla korunması ancak bu sözleşmeler konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesinin ve kabul edilmesinin zorunlu hale getirilmesi, kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin ise bu zorunluluktan muaf tutulması hedeflenmiştir.

Tüm işlemler mi TL ile yapılacak, 2018 tarihli Tebliğlerde öngörülen istisnalar devam ediyor mu?

Bakanlığın basın açıklamasına göre Tebliğin 8'inci maddesinin diğer fıkralarında yer alan menkul satış sözleşmeleri **dışındaki** sözleşmelere ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden kabul edilmesi ve yerine getirilmesine yönelik herhangi bir değişiklik yapılmadığının ve mevcut istisnaların geçerli olduğunun altı çizilmiştir.

Buna göre hali hazırda TL ile sözleşme ve ödeme kapsamına giren menkul satış dışındaki işlemlere ilişkin bir değişiklik olmamıştır.

Uygulama hangi tarihleri kapsayacak? Kıymetli evraklar için nasıl bir düzenleme olacak?

Türkiye'de yerleşik kişilerin;

- 19 Nisan 2022 tarihinden önce kendi aralarında akdetmiş oldukları menkul satış sözleşmelerinin ifası kapsamında 2022-32/66 sayılı Tebliğ'in yürürlük tarihi öncesinde dolaşıma girmiş bulunan döviz cinsinden **kıymetli evraklar** kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının aranmaması,
- 19 Nisan 2022 tarihinden önce düzenlenmiş faturalar kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının aranmaması,
- Ayrıca, Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda **döviz cinsinden gerçekleştirilen** kıymetli maden ve kıymetli taş alım satım işlemleri ile bu işlemlerin takası kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının aranmaması hususları Bakanlıkça uygun bulunmuş ve Basın Duyurusu ile açıklanmıştır.

Düzenlemeye konu menkul satış neleri kapsamaktadır? Yurt dışı ile iş yapanlar için uygulama nasıl olacak, istisna var mı?

Bakanlık basın duyurusunda ayrıca şu konulara da açıklık getirmiştir:

- Tebliğ'de geçen "menkul" ibaresi gayrimenkul tanımına girmeyen her türlü mal ve eşyayı kapsamaktadır.
- Yapılan değişikliğin Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdettikleri/akdedecekleri menkul satış sözleşmeleri konusu ödeme yükümlülüklerine ilişkin olması sebebiyle, Türkiye'de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişiler arasında

akdedilmiş/akdedilecek menkul satış sözleşmelerine ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Çek vb ödeme araçlarını döviz ile düzenleyebilir miyiz?

- Yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği 19 Nisan 2022 tarihi ve bu tarih sonrasında **döviz cinsinden düzenlenmiş olan çek vb. ödeme araçlarının** Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdettikleri/akdedecekleri menkul satış sözleşmeleri konusu ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde kullanılması mümkün değildir.

Taahhüt sözleşmeleri için eskiden olduğu gibi TL ile sözleşme ve ödeme zorunluluğu devam ediyor.

- Yapılan değişikliğin taahhüt satış sözleşmelerinin mevcut durumunu değiştiren bir hüküm içermemektedir.
- 19 Nisan 2022 tarihinde gerçekleştirilen değişiklik öncesinde olduğu gibi değişiklik sonrasında da Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri taahhüt satış sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün değildir.

Para ve sermaye piyasalarında işlemler nasıl yürüyecek?

Bakanlığın basın açıklamasında;

- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yapılan sözleşmelerin, Tebliğ’in 8’inci maddesinin on yedinci fıkrasına tabi olduğunun ve bu sözleşmelere ilişkin yükümlülüklerin 19 Nisan 2022 tarihinde yapılan değişiklik kapsamında olmadığını,
- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde **sermaye piyasası araçlarının** (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılmasının Tebliğ’in 8’inci maddesinin on sekizinci fıkrası uyarınca **mümkün olduğunun** ve bu işlemlere ilişkin yükümlülüklerin 19 Nisan 2022 tarihinde yapılan Tebliğ ile değiştirilmediğinin belirtilmesinde fayda görülmüştür.

Bu düzenlemenin kamuoyu ile paylaşılmadan ve bir geçiş süreci öngörülmeden 19 Nisan gibi ay ortasında bir günde duyurulması ve uygulanmaya hemen başlanması sancılı olmuştur. Bu tür düzenlemelerin makul bir süreden önce duyurulması, görüş ve önerilere açılması ve yürürlük tarihinin ayın başı veya yılın başı gibi bir tarih olarak belirlenmesinin önemine inanıyoruz.

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy